

«Και δε βαριέστε να γράφετε;»

με ρωτούν τα παιδιά

Γέρο, φαλακρό και με γυαλιά φαντάστηκαν οι μαθητές τον συγγραφέα Μάκη Τσίτα, πριν πραγματοποιήσει επίσκεψη στο σχολείο τους. Μόλις τον είδαν, όμως, με τζιν και μπλουζάκι, αιφνιδιάστηκαν. «Μόνο στα γυαλιά έπεσαν μέσα», λέει ο ίδιος γελώντας!

Θα μοιραστείτε μαζί μας αναμνήσεις της παιδικής σας ηλικίας;

Μάκης Τσίτας: Γεννήθηκα και μεγάλωσα στα Γιαννιτσά. Ο πατέρας μου ήταν οδηγός νταλίκας διεθνών μεταφορών, οπότε έλειπε συχνά. Η μητέρα μου, αγρότισσα. Το έσκασα από το σχολείο για να τη βοηθήσω με τα βαμβάκια ή τα ροδάκινα κι εκείνη έλεγε μετά στον δάσκαλο ότι ήμουν «άρρωστος», για να με δικαιολογήσει. Επειδή έπαιρνα μαζί μου στο χωράφι βιβλία για να διαβάζω στα διαλείμματα, λερώνονταν από τις λάσπες στο πότισμα! Τα καλοκαίρια μου δεν ήταν ξενιοαστα, δούλευα. Όμως δεν ήταν κάτι για το οποίο παραπονούμουν. Ήταν κομμάτι της ζωής μου, όπως ήταν και για τα υπόλοιπα παιδιά. Διακοπές πρώτη φορά στη ζωή μου έκανα στα 19. Μέχρι τότε δούλευα συνέχεια.

Πότε και πώς αποφασίσατε να γίνετε συγγραφέας;

Μ. Τ.: Ανακάλυψα τη λογοτεχνία στα 13, ενώ στην οικογένειά μου δεν υπήρχε άνθρωπος που να διάβαζε. Ήμουν πάντα καλός μαθητής, υπήρχε και ανταγωνισμός με μια κοπέλα για το ποιος θα πάρει τη σημαία... Κάποια στιγμή στην Γ' Γυμνασίου έπαθα δύσπνοια, ο γιατρός είπε ότι ήταν θέμα άγχους. Όταν ρώτησε τη μητέρα μου «Διαβάζει;», εκείνη του απάντησε: «Όλη μέρα!». Πήγαινα στο βιβλιοπωλείο, αγόραζα βιβλία και τα έκρυβα μέσα στο μπουφάν για να μην τα βλέπει η μητέρα μου, επειδή πίστευε ότι το πολύ διάβασμα μου έκανε κακό. Στο δωμάτιο έκρυβα το λογοτεχνικό μέσα στο βιβλίο των Μαθηματικών και η μητέρα μου απορούσε: «Ακόμη δεν τελείωσες τη μελέτη;». Γύρω στα 15 της δήλωσα: «Εγώ θα γίνω συγγραφέας!». Κι εκείνη μου είπε: «Βρε αγόρι μου, οι συγγραφείς είναι μεγάλοι άνθρωποι, έχουν πολλά πτυχία, μένουν στην Αθήνα, τι συγγραφέας θες να γίνεις εσύ;».

Πότε ξεκινήσατε επίσημα τη συγγραφική σας καριέρα;

Μ. Τ.: Άρχισα να δημοσιεύω σε εφημερίδες και περιοδικά από τα 20. Το πρώτο μου βιβλίο βγήκε στα 25 και ήταν για ενήλικους. Μετά έγραψα 14 παιδικά βιβλία - σύντομα κυκλοφορεί άλλο ένα. Δεκαεπτά χρόνια αργότερα από το πρώτο μου βιβλίο

για ενήλικους, έρχεται το δεύτερο - για το οποίο βραβεύτηκα πρόσφατα. Οι περισσότεροι πάντως με γνωρίζουν από τα παιδικά.

Ήταν δύσκολο το ξεκίνημα;

Μ. Τ.: Ήρθα μόνος μου στην Αθήνα. Ήξερα ότι ήθελα να γίνω συγγραφέας, παράλληλα όμως δούλεψα πολύ, χρειαζόταν συνεχής προσπάθεια. Σήμερα, εκτός από τα βιβλία μου, διευθύνω το «Διάστιχο», ένα ηλεκτρονικό περιοδικό για το βιβλίο.

Είναι πιο «εύκολη» η παιδική λογοτεχνία;

Μ. Τ.: Πιστεύω πως τόσο η λογοτεχνία που απευθύνεται σε ενήλικους όσο και εκείνη που απευθύνεται σε παιδιά είναι δύο είδη ισότιμα. Στην παιδική λογοτεχνία έχουν γραφτεί αριστουργήματα, εξακολουθούν να γράφονται πολύ σημαντικά έργα. Άλλωστε, ένα καλό παιδικό βιβλίο απευθύνεται σε όλους. Το διαβάζουν με την ίδια ευχαρίστηση και το παιδί και ο ενήλικος, και ο καθένας παίρνει διαφορετικά πράγματα.

Επισκέπτεστε σχολεία συχνά. Ποιος είναι οι συνηθισμένες αντιδράσεις των παιδιών;

Μ. Τ.: Τους φαίνεται περίεργο το ότι τα βιβλία γράφονται και σβήνονται... Η συνηθισμένη ερώτηση είναι: «Και δε βαριέστε; Δεν κουράζεστε;». Όταν με ρωτούν «Σε πόσες ώρες γράφεται ένα βιβλίο;», τους λέω ότι έχω κάνει και 6 μήνες για ένα βιβλίο που το κείμενό του -εκτός εικονογράφησης- είναι στην ουσία 3 σελίδες. Κάτι άλλο που τους φαίνεται περίεργο είναι η ηλικία μου. Θυμάμαι σε ένα σχολείο στην Καλαμάτα, επειδή τα παιδικά βιβλία μου δεν έχουν φωτογραφία, με ρώτησε η δασκάλα τι να κάνουν τα παιδιά για να προετοιμαστούν κι εγώ της είπα για αστέιο: «Ας ζωγραφίσουν τον συγγραφέα όπως τον φαντάζονται». Οι περισσότεροι με έκαναν φαλακρό με άσπρα γένια και όλοι μού είχαν βάλει γυαλιά - αυτά τα πέτυχαν! Την ημέρα της επίσκεψης είχε έρθει και ο νέος σχολικός σύμβουλος για να τους μιλήσει. Περνάω εγώ, όλοι αδιαφορούν. Περνάει ο σύμβουλος, γυρίζουν όλοι με θαυμασμό και

ανυπομονησία. Όταν όμως ξεκίνησε να μιλάει και κατάλαβαν ποιος ήταν, με κοίταξαν με γουρλωμένα μάτια: εγώ, με σκισμένο τζιν και T-shirt με αρκουδάκια... Βέβαια, μετά, επικοινωνήσαμε μια χαρά.

Ποιο είναι το μήνυμα που θέλετε να περάσετε στα παιδιά για το βιβλίο;

Μ. Τ.: Ότι το βιβλίο είναι διασκέδαση. Προσπαθώ να το βάλω στο ίδιο επίπεδο με το τάμπλετ, το ποδόσφαιρο, την κούκλα, να καταλάβουν ότι το διάβασμα είναι απόλαυση και όχι αγγαρεία. Ένας βασικός λόγος που επισκέπτομαι τα σχολεία είναι να ενθαρρύνω να παιδιά να ξεκινήσουν να διαβάζουν σε μικρές ηλικίες, επειδή έτσι θα γίνουν αναγνώστες για όλη τους τη ζωή.

Μια καλή συμβουλή για ένα παιδί που δεν του αρέσει να διαβάζει;

Μ. Τ.: Να ξεκινήσει από ό,τι του αρέσει. Του αρέσουν οι μηχανές; Η περιπέτεια; Υπάρχουν βιβλία όλων των ειδών και μπορεί να βρει πράγματα που του ταιριάζουν. Διαφορετικά, θα το παρατήσει.

Τι σας εμπνέει για να γράψετε ένα βιβλίο;

Μ. Τ.: Εικόνες που βλέπω γύρω μου, ιστορίες που μου λέει η καθημερινότητά μας. Όλα. Περνάω πολύ χρόνο σε μετρό, τρένο, λεωφορεία και καταγράφω σε μικρά χαρτάκια ό,τι ενδιαφέρον ακούσω. Μετά, πετάω τα χαρτάκια σε φακέλους. Αφού συγκεντρώσω το υλικό, αρχίζω να αντιγράφω τις σημειώσεις μου και να τις βελτιώνω, μέχρι που... βγαίνει το βιβλίο.

Πώς αντιδράσατε στη βράβευση;

Μ. Τ.: Αιφνιδιάστηκα ευχάριστα. Μόλις το έμαθα, αισθάνθηκα πραγματικά ευτυχημένος. Ήταν η ανταμοιβή των κόπων μου, επειδή έγραφα 10 χρόνια το συγκεκριμένο βιβλίο και, μέχρι που το τελείωσα, δεν ήμουν σίγουρος για το αν θα άρεσε στον κόσμο. Έφτασα σε σημείο να θέλω να το πετάξω. Ευτυχώς, με συγκράτησε η αδελφή μου.

Ο **Μάκης Τσίτας** τιμήθηκε με το πρώτο Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2014 για το βιβλίο του «Μάρτυς μου ο Θεός» (εκδόσεις Κίχλη), που απευθύνεται σε ενήλικους. Τα βραβεία απονέμονται στους καλύτερους νέους και ανερχόμενους συγγραφείς στην Ευρώπη. Η απονομή έγινε στο Concert Noble, στις Βρυξέλλες, στις 18 Νοεμβρίου.

Δανειστήκαμε τις ζωγραφιές της σύννευξης από το βιβλίο «Αχ, αυτοί οι γονείς» (εικον. Ίρις Σαμαρτζή, εκδόσεις Ψυχογιός).